

УЛЗ САВ НУТГИЙН МАТЕМАТИКИЙН ГУРАВДУГААР ОЛИМПИАДЫН СЭДЭВ.

1994 оны 11 сарын 26-30-ны өдрүүдэд Цагаан-Овоо сумын 10 жилийн сургууль дээр зохион явагдлаа. Сургуулийн захирал Д.Цэдэвсүрэнгийн саначилга хүчин зүтгэлээр энэ жилээс эхлэн аймгийн бүх сургуулиуд нээлттэй оролцдог боллоо.

7-р анги

Энэ төрөлд 11 сургуулийн 21 сурагч оролцон 7.5 оноогоор Баян-Уул сургуулийн сурагч Б.Эрдэнэчимэг түрүүлж, 7 оноогоор Цагаан-Овоо сургуулийн сурагч Д.Цэрэнчимэд, 6.5 оноогоор 5-р сургуулийн сурагч Д.Ариунаа нар удаах байруудыг эзлэв.

A1. /С.Баатар/ $(y^2 - by + c)^2 + 2(y^2 - by + c)(by - c) + (by - c)^2$ илэрхийллийн утга b, c -ээс үл хамаарахыг батал.

A2. /Б.Бямбаханд/ $19x^2 + 94y^2 = 1994$ тэгшитгэлийн бүхэл тоон шийдийг ол.

A3. /Ц.Батболд/ УЛЗ гэсэн 3 оронтой тооны цифрүүдийн үржвэр ямар нэгэн натурал тооны куб болно. $У^2 - Л - З = 1$ байх УЛЗ тоог ол.

A4. /Б.Бямбаханд/ Хэдэн тоонууд өгөгдөв. Эдгээрийн боломжит хосуудын нийлбэр 1,2,4,6,8,9 гэсэн тоонуудтай харгалзан тэнцдэг бол эдгээр тоог ол.

A5. /Г.Дашням/ Дурын a, b тоонуудын хувьд $0.5(a + b)^2 + 0.25(a + b) \geq a\sqrt{b} + b\sqrt{a}$ болохыг батал.

A6. /Г.Дугаржав/ ABC гурвалжны хувьд $\angle A = 2 \cdot \angle B$ бол $BC^2 = (AC + AB) \cdot AC$ болохыг батал.

8-р анги

Олимпиадад 11 сургуулийн 22 сурагч оролцон 6 оноогоор Чойбалсан сургуулийн сурагч У.Уранжаргал түрүүлж, 5.5 оноогоор Дашбалбар сургуулийн сурагч Б.Баясал, 5 оноогоор Чулуунхороот сургуулийн сурагч Х.Батцэцэг нар удаах байруудыг эзлэв.

В1. /Д.Дашдорж/ $1 = \frac{x}{2 + \frac{x}{2 + \frac{x}{2 + \dots + \frac{x}{\sqrt{1+x}}}}}$ тэгшитгэл бод.

В2. /Ш.Арсланбаатар/ $\frac{x}{x^2+x+1} = a$ бол $\frac{x^2}{x^4+x^2+1}$ утгыг ол.

В3. /Ц.Батболд/ Ямар нэгэн тоо нь бусад 1994 тооныхоо нийлбэрийн квадраттай тэнцдэг 1995 ширхэг тоог ол.

В4. /Б.Бямбаханд/ $x^2 = 2y + y^2 + 13$ тэгшитгэлийн бүхэл тоон шийдийг ол.

В5. /Г.Ганбат/ $y = \frac{|2x^2 - 3x - 2|}{x - 2}$ функцийн график байгуул.

В6. /С.Баатар/ Адил хажуут тэгш өнцөгт гурвалжны гипотенузын дурын цэгээс катетууд хүртэлх зайны нийлбэр нь нэг катетын урттай тэнцүү болохыг батал.

9-р анги

Олимпиадад 10 сургуулийн 20 сурагч оролцож 9.5 оноогоор 1-р сургуулийн сурагч Ц.Алтанцэцэг түрүүлэн, 8 оноогоор Дашбалбар сургуулийн сурагч Д.Хишигт, 6 оноогоор Чулуунхороот сургуулийн сурагч Н.Энхсайхан нар удаах байруудыг эзлэв.

С1. /Б.Бямбаханд/ 5, 13, 25, 51, 61, ... дарааллын эхний n гишүүний нийлбэрийг ол.

С2. /Г.Ганбат/ $\begin{cases} x + y + z = 9 \\ \frac{1}{x} + \frac{1}{y} + \frac{1}{z} = 1 \\ xy + yz + zx = 27 \end{cases}$ тэгшитгэлийн систем бод.

С3. /С.Баатар/ Тэгш өнцөгт гурвалжны гадна талд гипотенузаар нь талаа хийсэн квадратыг байгуулав. Уг гурвалжны тэгш өнцгийн биссектрисс нь квадратын талбайг хагаслан хуваахыг батал.

С4. /Д.Дашдорж/ Гүдгэр таван өнцөгтийн оройг дайруулан талбайг хагаслан хуваахаар шулуун тат.

С5. /Б.Бямбаханд/ $\sqrt{2+x-2\sqrt{x+1}} + \sqrt{17+x-8\sqrt{x+1}} = 3$ тэгшитгэл бод.

C6. /Ц.Батболд/ 1-ээс n -ыг дуусталх натурал тоонуудын кубуудын нийлбэр ба 1-ээс n хүртэлх тоонуудын нийлбэрийн квадрат хоёрын харьцаа бүхэл тоо байдаг бол уг тоонуудыг ол.

10-р анги

Олимпиадад 8 сургуулийн 22 сурагч оролцож 10.5 оноогоор Дашбалбар сургуулийн сурагч Б.Энхтуяа түрүүлэн, 8.5 оноогоор 5-р сургуулийн сурагч Б.Эрдэнэбулган, 8 оноогоор Чойбалсан сургуулийн сурагч Б.Баярхүү нар удаах байруудын эзлэв.

D1. /Ц.Батболд/ $ABCD A_1 B_1 C_1 D_1$ кубын $A_1 C$ -д перпендикуляр хавтгай A_1 цэгийг дайруулан татсан бөгөөд $CD = 3$ бол B цэгээс уг хавтгай хүртэлх зайг ол.

D2. /Б.Бямбаханд/ $(x+1)f(x) + 10f\left(\frac{x-1}{x+1}\right) = 94$ функциональ тэгшитгэл бод.

D3. /Г.Аюур/ $tg[x] \cdot tg\{x\} = 1$ тэгшитгэл бод.

D4. C4-ыг үз.

D5. /Б.Бямбаханд/ x гэсэн натурал тооны цифрүүдийн үржвэр $x^2 - 10x - 22$ -той тэнцүү бол x тоог ол.

D6. /Б.Бямбаханд/ $\log_4 5 + \log_5 6 + \log_6 7 + \log_7 8 \geq 4.4$ болохыг батал.

Баг-Олимпиад

1. /Дашбалбар Г.Аюур/ $1 + 2 \cdot 2^x + 3 \cdot 3^x < 6^x$ тэнцэтгэл биш бод.

2. /Дашбалбар Д.Дашдорж/ Адил хажуут трапец өгөгдөв. $AD > BC, AD:BC = 4:1$ ба диагоналиудын огтлолын цэг O . Хэрэв AOD гурвалжны өндрүүдийн огтлолын цэг BC тал дээр оршдог бол трапцийн өндрүүдийг ол.

3. /Цагаан-Овоо Г.Ганбат/ $\frac{1}{\sqrt{3}}$ радиустай тойрог дээр орших A цэгээс AB хөвч, AC диаметр татжээ. Тойргийн B цэг дээр шүргэсэн шүргэгч AC диаметрийн үргэлжлэлтэй Q цэгээр огтлолцжээ. $\angle BQC = 45^\circ$ бол ABQ гурвалжны Q оройгоос AB талд татсан медианы уртыг ол.

4. /Баяндун Ц.Батболд/ $\cos\left(\frac{\pi}{7}\right) - \cos\left(\frac{2\pi}{7}\right) + \cos\left(\frac{3\pi}{7}\right) = 0.5$ адилтгал батал.

5. /Чулуунхороот Б.Батбаяр/ Геометр прогрессийн эхний гурван гишүүний нийлбэр 26. тэдгээрийн квадратуудын нийлбэр 364 бол уг гурван тоог ол.

6. /Чойбалсан С.Баатар/ r радиустай тойргийг $ABCD$ трапец дотор багтаажээ. Трапещийн бага суурь BC -ийн урт a -тай тэнцүү. AB талын тойргийг шүргэх ε цэгээс BC хүртэлх зай $B\varepsilon = b$ бол трапещийн талбайг ол.

7. /1-р сургууль Ш.Арсланбаатар/ $(a+1)x^2 - ax + (a-3) = 0$ тэгшитгэл a -ын ямар утганд нэгээс илүүгүй бодит шийдтэй байх вэ?

8. /5-р сургууль Л.Мөнхжаргал/ $\sqrt{a+x} + \sqrt{a-x} > 0$ тэнцэтгэл бишийг бод.

9. /8-р сургууль Б.Лхагвасүрэн/ $\sin^{10}x + \cos^{10}x = \frac{29}{16}\cos^4 2x$ тэгшитгэлийг бод.